

ФИЛАТЕЛИСТА FILATELISTA

ЧАСОПИС САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

207

БЕОГРАД 1989

ФИЛАТЕЛИСТА — FILATELISTA часопис Савеза филателиста Србије. * Примерак 10.000 динара. * Може се уплатити општом уплатницом на жиро рачун број 60811-620-16-315-53-713 код Беобанке — Београд, Савез филателиста Србије, Београд, са назнаком „за часопис“.

Published twice a year by Union of Philatelist of Serbia, adress: 11001 Belgrade, POB 702, Yugoslavia * Annual subscription 5 US dollars * Our Bank account: 60811-620-16-315-53-713 Beobanka, Belgrade, Yugoslavia.

Издавач: Савез филателиста Србије, Београд, Сремска 6/IV, поштански преградан 702, 11000 Београд * Телефон (011) 638-751.

Издавачни савет: Момчило Јанчић председник, др Јован Величковић, Милош Јованић, Ненад Килибарда, др Војислав Мићовић. Главни и одговорни уредник: в.д. Мирко Најдановић. Редакцијски одбор: др Драгослав Ђукановић, Коста Рајачић, Војин Вишацни, прим. др Бранислав Новановић, Витомир Милићевић, Владислав Радаш.

Технички уредник овог броја: Мирко Најдановић.

Тираж: 1000 примерака * Штампа КОСМОС — Светог Саве 16—18 Бгд.

Позлаћена медаља на петој југословенској филателистичкој изложби — Београд 1988.

САДРЖАЈ

— Из рада Председништва СФС	1
— Књажевина Србија — Предфилателистички период 1840—1866	2
— Поштанске марке „Барања 1919“	8
— Седамдесет година од појаве првог филателистичког часописа у Југославији	13
— 180 година боја на Чегру	14
— Аеро филателија	15
— Јанез Вајкард Валвасор (1641—1693)	17
— Вести	18
— Филателистички излет у Верону	19
— Тарифа за оглашавање у часопису „Филателист“	22
— Правилник писмених аукција часописа „Филателиста“	23
— Мали огласи	30
— Вести са изложбе	31

По мишљењу Републичког секретаријата за културу СР Србије бр. 413/380-73-02 од 16. маја 1973. године ослобођен пореза на промет.

ФИЛАТЕЛИСТА FILATELISTA

ЧАСОПИС САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

ЈУНИ 1989.

● 207

ИЗ РАДА ПРЕДСЕДНИШТВА СФС

На редовној изборној Годишњој скупштини Савеза филателиста Србије, одржаној крајем децембра 1988. године, изабрано је ново Председништво СФС, које ће водити наш савез у следећем мандатном периоду.

Скупштина је такође разматрала задатке за 1989. годину и одлучила:

1) Да се убудуће часопис „Филателиста“ продаје, а не као до сада да се сваком члану даје по један бесплатан примерак. Разлог за ованву одлуну треба тражити искључиво у енормном повећању трошкова штампе.

Часопис „Филателиста“ ће убудуће излазити тромесечно (четири броја годишње), са тенденцијом до шест бројева годишње и одређеним датумом изласна.

2) Да се СФС обавезно унључи у прославу „600 година Косовске битке“. У реализацији овог задатка Председништво СФС је формирало организациони одбор који је спровео све потребне радње у циљу организовања филателистичке изложбе на тему Косовске битке и борбе наших народа за ослобођење.

3) Такође је одлучено да чланови Председништва СФС обавезно повремено обилазе филателистична друштва са седиштем ван Београда, где би се упознали са проблематиком рада ових друштава.

У свом раду у првој половини 1989. године Председништво је остварило већи број контаката са Друштвено-политичким организацијама и

организацијама удруженог рада и успоставило успешну сарадњу.

Од посебног значаја за даљи успешан рад овог савеза, као и континуирано издавање часописа „Филателиста“ истичемо свесрдну помоћ Поштанске штедионице Југославије, Поштанске штедионице Србије, РО ПТТ Саобраћаја — Београд, ПТТ Музеј — Београд, РО „Југомарна“, као и Савез филателиста у Југославије.

Поред организовања поменуте изложбе, Председништво је одлучило да поводом опште прославе „600 година Косовске битке“ изда спомен албум у којем ће се налазити пригодна издања, којим наш савез обележава ову велику прославу.

Овим издањима су обухваћени најизразитији споменици, који су везани за Косовски бој.

Сва издања Савеза филателиста Србије носе ознаку издавача, а обухватају пет пригодних новерата (Споменик Косовским јунацима на Газиместану, Манастир Грачаница, Богородица Љевишна-црква у Призрену, Пећна Патријаршија и Муратово тулбе), као и пет карт максимум (Споменик Косовским јунацима на Газиместану, Милош Обилић, Кнежева вечера, Косовна девојка и Косовска битка).

На свим пригодним новертима и максимум картама налази се пригодна поштанска марка „Косовски бој“ са одговарајућим пригодним жиговима, којима је цвет Косовски бојур заједнички мотив.

Председник СФС
Владимир Мојсовић

КЊАЖЕВИНА СРБИЈА ПРЕДФИЛАТЕЛИСТИЧКИ ПЕРИОД 1840 — 1866

Предфилателистички период Србије почиње 25. маја 1840. године, када је отворена прва поштанска станица у Београду. И пре овог датума је постојао поштански саобраћај у Србији, такозване мензулане (22), писма су преносили курири — коњаници, али није било поштанских жигова.

На подручју Србије укупно је од 1840. до 1866. (када су уведене поштанске марке) отворено 48 поштанских станица (има података за поште Раброво, Мишљеновац и Нересница, али нису позната писма са жиговима ових пошта). Неки градови су током година променили име па су и поште добиле жигове са новим именима: Деспотовица — Горњи Милановац, Шупељак — Јовановац, Фетислам — Кладово, Гургусовац — Књажевац и Палез — Обреновац.

Цене су дате за читљиве жигове и омоте (писма) у добром квалитету. Зависно од реткости жигова луксузна писма (омоти) вреде више, а писма у врло слабом квалитету (једва читљиви жигови) вреде 20—40% цене. Цене се односе на писма са јасном рукописном ознаком године (код типова жигова где је то неопходно), најкасније до 13. јула 1866. године, по старом календару, када је у поштански саобраћај Србије уведена прва поштанска марка. Овим датумом предфилателистички период престаје да постоји. Писма после овог датума а без марака су службена кореспонденција са минималном филателистичком вредношћу.

Из предфилателистичког периода ознаке године на писму нису неопходне, за жигове који су у одређеном типу престали да постоје пре 1866. године, (већина типа 7). Велики део округлих жигова типа 13, 14 и 16 су важили и у филателистичком периоду. Писма са жиговима наплаћен(о) вреде 10% више, а још и са жигом препоручен(о) 20% више. Пошта Београд је користила разне боје ових жигова у односу на црвену боју имена места на ис-

том писму. Вредност 50 на цену писма. Транзитни жигови или ређи долазни вреде 20% више. Од неких пошта сачувано је само десетак примерака од неких и мање, па је за све ретке и вредне жигове потребан атест. Неке поште су у тренутном недостатку жига, или ако је био оштећен, користиле на писмима рукописне ознаке са називом места а често и са датумом. Оваква имена места на предфилателистичким писмима се називају „руком писани жигови” и њихов попис са ценама се налази на крају поштанских жигова. Поште Мишљеновац и Нересница постоје само са оваквом рукописном ознаком. За све руком писане жигове неопходан је атест.

Није искључено да даља истраживања овог подручја донесу нове податке који ће бити уврштени у неко касније издање нашег часописа. Предфилателистички жигови су у овом каталогу разврстани по облику жига, боји и типу жига. Цене су дате у поенима. Вредност једног поена сса. 10.000 дин.

ОБЛИК (изглед) ЖИГА

А — РАВАН ЖИГ (са и без оквира, са и без „N” испред имена места)

Б — ЕЛИПСАСТ (овални) ЖИГ

Ц — ОКРУГАО ЖИГ

БОЈА ЖИГА

а — ЦРНА

б — ЗЕЛЕНО-ПЛАВА (ЗЕЛЕНА)

ц — ПЛАВА

д — ЦРВЕНА

ТИП ЖИГА

Типови су обрађени по хронолошком реду, како су увођени у поштански саобраћај Србије.

ТИП 1 — уоквирени равани жиг само поште Београд. Први предфилателистички жиг са територије Ср-

бије познат на писмима само са датумом 25. мај 1840., првог дана отварања поште у Србији (врло редак).

испред назива поште у нешто измењеним димензијама од претходних типова.

БЕОГРАДЪ. БЕОГРАДЪ. **Н ШАБАЦЪ.**

Тип 1

Тип 2

Тип 5

ТИП 2 — раван жиг (без оквира) само пошта Београд. Димензије 35x5 мм.

ТИП 2а — раван жиг само поште Крагујевац, сличан типу 2 али са ознаком „N” у жигу испред имена места (између „N” и Крагујевац поштар је мастилом уписивао број писма упућеног тог дана из поште).

ТИП 6 — раван жиг поште Ваљево, сличан типовима 2а, 3 и 5, са „N” испред назива поште издужен и потпуно раван из 1844. године.

Н ВАЉЕВО

Тип 6

Н. КРАГУЕВАЦЪ

Тип 2а

ТИП 3 — раван жиг само поште ЛОЗНИЦА, сличан типу 2а, такође са „N” испред имена места али нешто већих димензија.

ТИП 6а — раван жиг поште Ваљево, врло сличан типу 6 али шири и краћи и минимално овалног облика из 1841. (врло редак).

Н. ЛОЗНИЦА

Тип 3

ТИП 4 — раван жиг само поште Пожаревац, са неправилном линијом испод жига и тачком иза „ПОЖАРЕВ”. Обично је стављан на полеђини омота (писма), често се налази или без линије или без тачке (жиг није добро отиснут).

ТИП 7 — раван жиг пошта Алексинац, Бања Баточина, Београд, (21 x 2,1/2 мм). Брусница, Брза Паланка, Ваљево, Гроцна, Зајечар, Јагодина, Шупељак (Јовановац), Карановац, Карантин, Рача, Фетислам (Кладово), Гургусовац (Књажевац), Коларе, Крагујевац, Крушевац, Лозница, Милановац (Доњи Милановац), Неготин, Палез (Обреновац), Паланка, Пожаревац, Смедерево, Ћуприја, Ужице, Чачак и Шабац.

ТИП 7а — раван жиг само поште Београд, врло сличан типу 7, само већих димензија 27 x ? мм (врло је редак).

пожарев.

Тип 4

ТИП 5 — раван жиг поште Шабац, сличан типовима 2а и 3, са „N”

БЕОГРАДЪ **БЕОГРАДЪ**

Тип 7

Тип 8

ТИП 8 — раван жиг само пошта Београд у две варијанте — са скраћеним именом месеца у наставку жига и без ознаке месеца. Димензије 31 x 4 мм.

ТИП 9 — раван жиг само поште Крушевац, великих димензија и лако падајућих слова.

КРУШЕВАЧКА

Тип 9

ТИП 10 — раван жиг само поште Трстеник великих димензија, био је у употреби непромењен до краја Кнежевине Србије.

ТРСТЕНИК

Тип 10

ТИП 11 — раван жиг само поште Јовановац, уоквирен двема паралелним линијама.

Тип 11

Тип 12

ТИП 12 — елипсаст (овални) жиг са натписом „пошта“ у горњем делу жига а у доњем име поште: Крагујевац, Ћуприја, Шабац.

ТИП 13 — округлао жиг са именом места у горњем делу, датумом у средини и украсном шаром у дну жига. Код неких пошта арапска цифра за ознаку месеца код неких римска, а код неких жигова постоји варијанта са арапском и са римском ознаком (ретко).

Овај тип су користиле поште Алексинац, Београд, Ваљево, Ивањица, Књажевац, Крушевац, Лозница, Мајданпек, Милановац (Горњи),

У интересу је штедиша Поштанске штедионице да јој благовремено пријављују промену адресе.

Неготин, Пожега, Рашка, Ржана, Сараорци, Ћуприја, Уб, Ужице, Чачак, Шабац, Студеница.

Тип 13

Тип 14

ТИП 14 — округлао жиг сличан типу 13 али са другачијом украсном шаром, врхови повијени унутра. Користиле су га поште Брзан, Брза Паланка, Велико Градиште, Велика Плана, Деспотовица (Горњи Милановац), Горњи Милановац, Гроцна, Зајечар, Јагодина, Кладово, Крагујевац, Обреновац, Параћин, Пожаревац, Смедерево, Свилајнац, Текија.

ТИП 14а — округлао жиг поште Текија, исти као тип 14 али у имену места уместо „Текија“ стоји Текиа (ја — ја-јат). Овај жиг се назива „Текија са ЈА“. До сада је познато једно писмо са овим жигом.

ТИП 15 — округлао жиг поште Београд са оштрим малим словима, датумом укосом постављеним у односу на осу жига и орнаментом (у украсном шаром) састављеном из кружића. Постоји и као долазни жиг и вреди 30% мање од вредности полазног. Врло је редак.

Тип 15

Тип 16

ТИП 16 — округлао жиг поште Београд са великим словима, сличном украсном шаром као код типа 14, уведен 1865. и доста коришћен у периоду првих марака Србије.

НАЗИВ ПОШТЕ	ТИП	ЖИГА	поени
1. Алексинац (1842)			
Аа Алексинац	7		10
Аб Алексинац	7		200
Ца Алексинац	13		70
Цб Алексинац	13		20
Цц Алексинац	13		25
2. Бања (1850)			
Аа Бања	7		100
Аб Бања	7		110
3. Баточина (1842)			
Аа Баточина	7		65
4. Београд (1840)			
Аа Београд	1	Цл	
Аа Београд	2		15
Аа Београд	8		15
Аа Београд	7		10
Аа Београд	7 ^a	Цл	
Ца Београд	13		10
Цб Београд	13		10
Цц Београд	13		15
Цд Београд	13		250
Ца Београд	15	Цл	
Ца Београд	16		20
Цц Београд	16	Цл	
5. Брусница (1845)			
Аа Брусница	7		15
6. Брзан (1860)			
Ца Брзанска	14		45
Цб Брзанска	14		50
Цц Брзанска	14		60
7. Брза Паланка (1853)			
Аа Брза Паланка	7		400
Ца Брзопаланачка	14		Цл
8. Ваљево (1841)			
Аа Н-Ваљево (1844)	6		70
Аа Н-Ваљево (1841)	6 ^a	Цл	
Аа Ваљево	7		10
Аб Ваљево	7		10
Ац Ваљево	7		15
Ца Ваљево	13		35
Цб Ваљево	13		40
Цц Ваљево	13		50
9. Велико Градиште (1860)			
Ца Велико Градиште	14		85
Цц Велико Градиште	14		120
10. Велика Плана (1861)			
Ца В. Плана	14		85
Цб В. Плана	14		100
Цц В. Плана	14		120
11. Горњи Милановац-Деспотовица			
Цб Деспотовица	14		65
Цц Деспотовица	14		110
Ца Г. Милановачка (1860)	14		10
Цб Г. Милановачка	14		15
Цц Г. Милановачка	14		20
12. Гроцка (1845)			
Аа Гроцка	7		15
Ца Грочанска	14		50
Цб Грочанска	14		70
Цц Грочанска	14		70
13. Зајечар (1841)			
Аа Заичар	7		10
Аб Заичар	7		10
Ца Заичарске	14		15
Цб Заичарске	14		15
Цц Заичарске	14		20
14. Ивањица (1864)			
Ца Ивањица	13		200
15. Јагодина (1843)			
Аа Јагодина	7		10
Ца Јагодинска (датум арапски)	14		Цл
Ца Јагодинска (датум римски)	14		15
Цц Јагодинска (датум римски)	14		200
16. Јовановац-Шупељак (1846)			
Аа Шупељак	7		450
Аа Јовановац	11		420
Аб Јовановац	11		430
17. Карановац (Краљево) (1853)			
Аа Карановац	7		10
Аб Карановац	7		15
Ац Карановац	7		25
18. Карантин-Рача (1853)			
Аа Кар. Рача	7		380
19. Кладово-Фетислам (1863)			
Аа Фетислам	7		300
Ца Кладовска	14		350

20. Књажевац-Гургусовац (1841)				28. Обреновац — Палеж (1841)			
Аа Гургусовац	7	15		Аа Палеж	7	50	
Ца Књажевац	13	25		Ца Обреновачке	14	15	
Цб Књажевац	13	20		Цб Обреновачке	14	20	
Цц Књажевац	13	25		Цц Обреновачке	14	30	
21. Коларе (1842)			поени	29. Паланка (1845)			поени
Аа Коларе	7	700		Аа Паланка	7	100	
Аб Коларе	7	1300		Аа Паланка	7	250	
Ад Коларе	7	Цл		Аб Паланка	7	300	
22. Крагујевац (1840)				30. Параћин (1857)			
Аа Н-Крагујевац	2а	30		Ца Параћинска	14	80	
Аа Крагујевац	7	10		Цб Параћинска	14	85	
Аа Крагујевац				Цц Параћинска	14	90	
Ба Пошта Крагујевачка	12	100		31. Пожаревац (1841)			
Бб Пошта Крагујевачка	12	10		Аа Пожарев.	4	300	
Бц Пошта Крагујевачка	12	25		Аа Пожаревац	7	10	
Ца Крагујевачка	14	15		Ца Пожаревачка (датум арапски)	14	15	
Цб Крагујевачка	14	10		Ца Пожаревачка (датум римски)	14	30	
Цц Крагујевачка	14	15		32. Пожега (1860)			
23. Крушевац (1841)				Ца Пожега	13	350	
Аа Крушевац	7	10		33. Рашка (1860)			
Аб Крушевац	7	10		Ца Рашка	13	500	
Ац Крушевац	7	20		Цб Рашка	13	600	
Аа Крушевачка	9	280		34. Ржана (1860)			
Аб Крушевачка	9	320		Ца Ржана	13	Цл	
Ца Крушевачка	13	100		35. Сараорци (1860)			
Цб Крушевачка	13	60		Ца Сараоци	13	300	
Цц Крушевачка	13	85		Цд Сараоци	13	Цл	
24. Лозница (1841)				36. Смедерево (1841)			
Аа Н-Лозница	3	170		Аа Смедерево	7	10	
Аа Лозница	7	10		Аб Смедерево	7	15	
Аб Лозница	7	30		Ац Смедерево	7	20	
Ца Лозница	13	130		Ца Смедеревска (датум арапски)	14	Цл	
25. Мајдан Пек (1857)				Ца Смедеревска (датум арапски)	14	Цл	
Ца Мајдан Пек	13	35		Цб Смедеревска	14	15	
Цб Мајдан Пек	13	40		Цц Смедеревска	14	20	
Цц Мајдан Пек	13	55		37. Студеница (1865)			
26. Милановац (1848)				Ца Студеница	13а	Цл	
Аа Милановац	7	550		38. Свилајнац (1862)			
Ца Милановац	13	250		Ца Свилајначке	14	100	
Цб Милановац	13	300		Цб Свилајначке	14	120	
Цц Милановац	13	350		Цц Свилајначке	14	140	
27. Неготин (1841)				39. Текија (1853)			
Аа Неготина	7	10		Цб Текиа	14	500	
Аб Неготина	7	10		Цц Текиа	14	550	
Ац Неготина	7	20		Цц Текија (ја)	14а	Цл	
Ца Неготин	13	60					
Цб Неготин	13	65					
Цц Неготин	13	75					

40. Трстеник (1863)		
Ас Трстеник	10	180
41. Ћуприја (1842)		
Аа Ћуприја	7	10
Ба пошта		
Ћупријска	12	150
Бб пошта		
Ћуприска	12	10
Бц пошта		
Ћуприска	12	25
Ца Ћуприја	13	50
Цб Ћуприја	13	60
42. Уб (1856)		
Ца Уб (датум арапски)	13	35
Цб Уб (датум арапски)	13	30
Ца Уб (датум римски)	13	ЦЛ
43. Ужице (1841)		
Аа Ужице	7	10
Ац Ужице	7	50
Ца Ужице	13	70
Цб Ужице	13	80
Цц Ужице	13	100
44. Чачак (1843)		
Аа Чачак	7	10
Ца Чачак	13	50
45. Шабац (1841)		
Аа Н-Шабац	5	120
Аа Шабац	7	10
Аб Шабац	7	ЦЛ
Ба Пошта шабачка	12	100
Бг Пошта шабачка	12	10
Бц Пошта шабачка	12	20
Ца Шабац	13	60
Цб Шабац	13	50
Цц Шабац	13	85

РУКОМ ПИСАНИ ЖИГОВИ

Назив поште	Година
1. Алексинац	1840
2. Бања	?
3. Баточина	?
4. Брусница	1841
5. Брзана (уоквирен)	1860
6. Ваљево	1841
7. Зајечар	1844
8. Кладово	1841
9. Књажевац	1859
10. Колари	1842

11. Мишљеновац	1857
12. Неготин, са Н	1841
13. Нересница	1856

боја мастила поени

црна	200
црна	350
црна	300
црна	200
црна	250
црна	70
црна	200
црна	350
црна	200
црна	350
црна	1000
црна	300
црна	800

14. Палеж	1840
15. Смедерево	1841
16. Шабац, са Н	1840
17. Уб	1863
б) Уб	1863
ц) Уб	1863
д) Уб	1863
18. Чачак	1840
19. Гроцка	1843
20. Лозница	1841
21. Јагодина	1841
22. Гургусовац	1841
23. Ржана	1841
24. Ужице	1841
25. Студеница	?
26. Раброво	1856

црна	100
црна	200
црна	200
црна	100
зел. плав. оловна	30
црвена оловка	30
црна мастиљ. оловна	30
црна	200
црна	250
црна	250
црна	200
црна	300
црна	ЦЛ
црна	200
црна	ЦЛ
црна	ЦЛ

ЦЛ. ознака за љубитељску вредност.

Крстић Александар

ПОШТАНСКЕ МАРКЕ „БАРАЊА 1919”

— поводом 70 година оснивања Југославије и издавања марака —

Барања није била држава, али на њезином подручју су биле издаване поштанске марке, са називом „Барања 1919”. Мађарске поштанске марке, са претиском „Барања 1919” подсећају нас на временски период, када су јединице војске, односно Краљевине Србије, при крају Првог светског рата, а касније као јединице Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца, нашле се у ослободилачкој мисији, на ширем подручју Барање. Боравак ових војних јединица на томе подручју, најпре у ослободилачком задатку, а касније се проширио и на мисију мира. Сврха задржавања јединица српске војске у том кратком раздобљу, на ширем подручју Барање, била је у тим послератним приликама увођење мирног стања и помоћ нашим народима, које је живело у великом броју у овим крајевима, а не окупација, како то неки појединци и данас називају. Хтео бих да нагласим, да нисам успео доћи до података, да је српска војска била и када окупатор или да је била који териториј окупирала.

Пробојем Солунског фронта у Првом светском рату, коју седамдесету годишњицу смо недавно обележили и почетном велике Антантине офанзиве у јесен 1918. године, настају нови моменти у развоју ратне ситуације на свим фронтovima. Велика Аустроугарска царевина, почиње да се распада. На рушевинама ове вишенационалне монархије, формира се неколико нових држава. Крај рата донио је велике промене на географској карти Европе. У склопу тих промена настаје и Краљевство Срба, Хрвата и Словенаца, касније Југославија.

У тим ратним данима, српска војска 1. новембра 1918. године ослобађа Београд, главни град Краљевине Србије. Успеси српске војске, доводе пометњу и неред у неприја-

тељске јединице, а што све условљава брзи слом Аустроугарске монархије. У Будимпешти се у то време формира Мађарско Народно Веће, а Карољијева влада проглашава Републику Мађарску.

Српска војска у свом ослободилачком походу, прелази Дунав и Драву и напредује на Север. Дана 13. новембра 1918. г. ослобађа цели териториј данашње југословенске Барање, а 14. новембра српске јединице већ се налазе у Печују. Тада, баш у то време Карољијева влада, Републике Мађарске потписује у Београду тзв. „Београдску конвенцију”. Према овој конвенцији Аустроугарска војска, мора да се повуче на линију, до изнад Печуја. Уместо поражене аустроугарске војске, ту ће се сада налазити јединице српске војске, односно касније Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца. Ове војне јединице задржат ће се у Барањи до завршетка мировне конференције, а унутар демаркационе линије, која је одређена од стране Антантине Балканске војске коју су чиниле српске јединице, односно у чијем саставу су и биле.

Велика Народна Скупштина Војводине на свом заседању у Новом Саду 25. новембра 1918. г. доноси резолуцију, којом се Војводина, Банат, Бачка, Барања и Срем, на основу начела народног самоопредељења, одцепљује од Угарске. Прекида са њом све државно-правне везе и проглашава уједињење са Краљевином Србијом. Барања је данас у СР Хрватској. Дана 1. децембра 1918. г. је проглашено уједињење у Београду, Државе Словенаца, Хрвата и Срба са Краљевином Србијом. Тим свечаним чином створено је Краљевство Срба, Хрвата и Словенаца, касније Југославија. Међутим јединице српске војске, остале су и даље унутар демарка-

БАРАЊА

ционе линије, а унутар које је била и Барања. Боравак српских јединица на подручју Барање био је до завршетка мировне конференције.

У таквим околностима, долази до бурних превирања, мењају се животне околности, долази до разних нових организационих форми, настају ванредне прилике. За Великог жупана Барањске жупаније, са седиштем у Печују, постављен је Др Владимир Пандуровић, правник Србин из града Шиклоша. Барања се потпуно издваја из досадање државне организационе форме. Долази до ограничавања саобраћаја. Настају поремећаји у поштанском промету и долази до шареног поштанског мозаика у збивањима око одвијања поштанске службе на барањском простору.

ВЕНА
ПЕЧУЈ

Један од разлога поремећаја у поштанском промету је настао и због помањкања поштанских марана. Поштанска дирекција у Печују није смела самостално приступити издавању нових поштанских марана, а досадање није могла употребљавати, па је затражила од надлежне војне јединице српске војске у Печују, да јој се одобри издавање провизорних марана, за подручје Ба-

рање, а са претиском „Барања“ на досадањим мађарским маркама, како би се тиме ублажила нешташица истих. Овај захтјев им је и одобрен. У филателији се под провизоријем, сматра привремено издавање марана, за одређено подручје. Печујска ПТТ дирекција се затим обратила Министарству Трговине Републике Мађарске, под чијом је надлежности још увијек била, које јој је својим рјешењем под бројем 7155 од 3. марта 1918. г. дало и донело одобрење:

„На молбу Дирекције пошта из Печуја, одобравамо да се мађарске поштанске марке, за употребу на окупираном-запосједнутом подручју (тако је Република Мађарска сматрала подручје Барање) претискају са текстом: „Dunatuli megzallas 1919.“, а на темељу сагласности војне команде”.

„Dunatuli megzallas 1919. г.” у преводу значи: Окупација Прекодунавља 1919. г. То решење је званично објављено у ПТТ гласнику Републике Мађарске бр. 28. од 3. маја 1919. г. Међутим Главна Војна управа Краљевства СХС у Новом Саду, за сјеверно подручје, није прихватила овакав преглед претиска, на поштанским маркама предвиђеним за претискивање. Наређено је поштанској дирекцији у Печују, да се марне притискају са „Baranya 1919. г.” Овим се хтело истаћи и казати да српска војска није окупирала подручје Барање, већ да је Барања ослобођена од аустроугарске доминације. С тим да се уједно и нагласи територијални захтјев Краљевства СХС на Барању. Такав захтјев је и дошао пред мировну конференцију у Паризу и био предмет расправе и одлучивања пред истом.

Имајући у виду све ово, поштанска дирекција за Барању у Печују, прештампала је један дио разноврсних мађарских поштанских марана, које је имала на залихи и тиме доскочила нешташици истих.

Све припреме за претисак марака на „Барања 1919” обављене су уз присуство познатог печујског филателисте ин. Ђула Миртла. Као изасланик војних власти на пошти у Печују, био је загребачки поштански чиновник Андрија Ковачевић. Он је пуковнику команданту Чолак-Антићу, преносио значајне информације у вези претискивања поштанских марака, те га стално информисао о збивањима са овим значајним задатком.

Поштанска дирекција за Барању, пустила је у промет 5. маја 1919. г. ове редовне поштанске марке са претиском:

„BARANYA 1919”

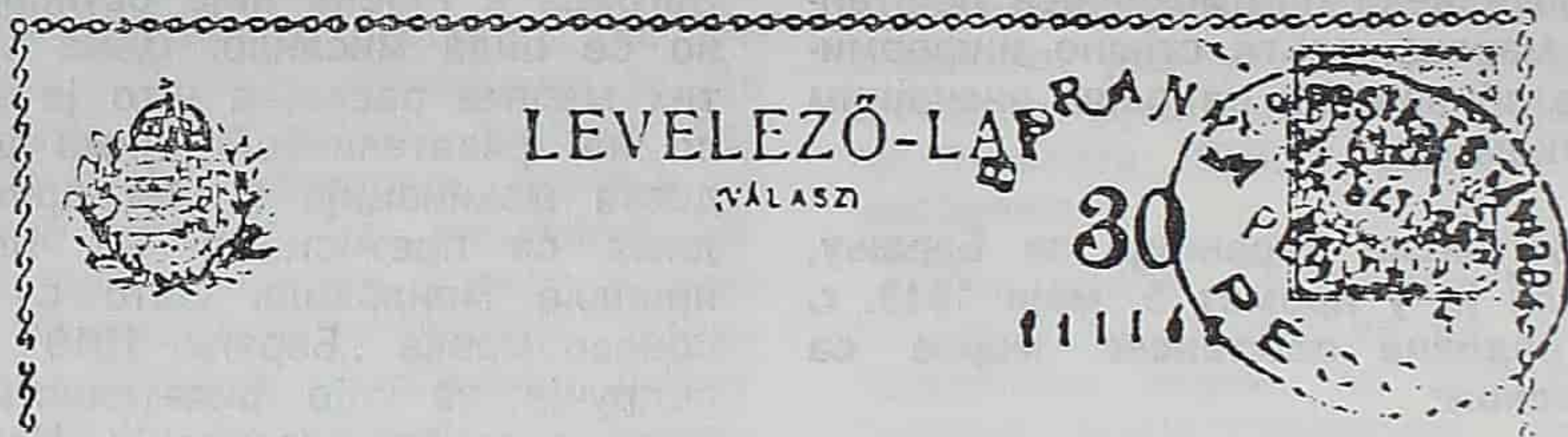
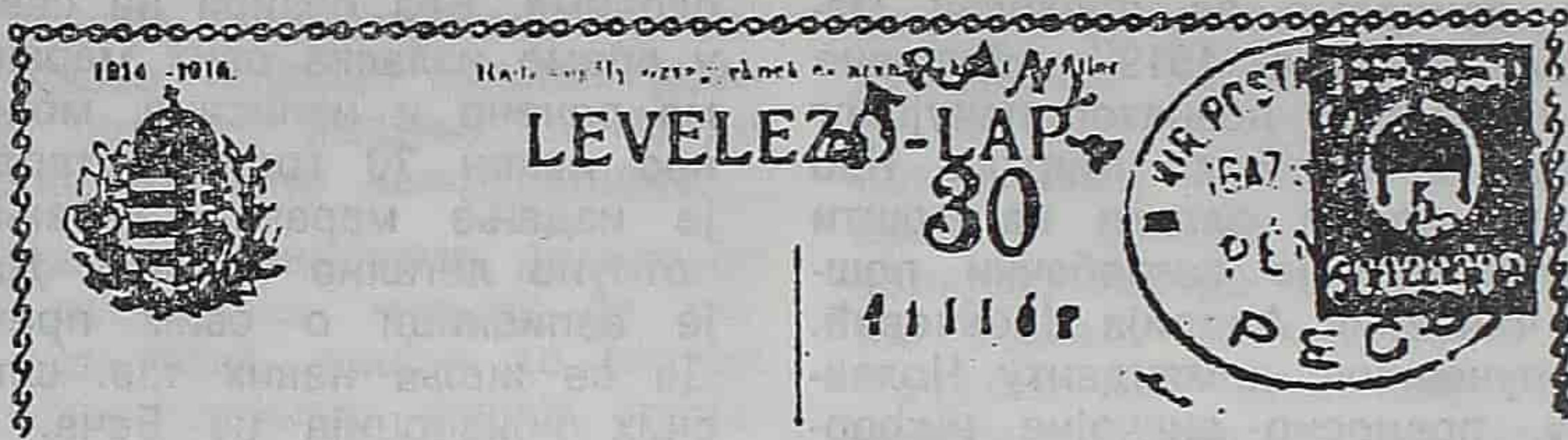
марке су претискане са црним и црвеним словима. Издано је 60 комада у 10 серија редовних марака и једна од 4 комада порто марака, као и претисци поштанских целина и дописница. Сва ова издања била су у течају до 20. августа 1920. г. када је дио ове покрајине на основу мировног уговора враћен Републици Мађарској. Напомињем да је у том времену дошло и до проглашења Барањско-српске-мађарске републике, под предсједништвом сликара Петра Добровића. Ова република потрајала је само недељу дана.

Претисак на маркама извршен је у књиготиску у Печујском литерарном заводу и штампарији „Јединство” у Печују. Све ове марке данас су евидентирани у Каталогу Поштанских марака Југославенских Земаља бр. 2. Уз свако издање означено је колико је марака претискано, као и сви детаљи, који су важни за филателију код издавања марака. У вези са овим постоје до данас разне информације. Да је поштанска дирекција у Печују пустила у промет марке које су требале да послуже за поштанске сврхе, али су изгледа послужиле за шпекулацију појединаца, који су се бавили недозвољеним трговачким по-

словима. Без обзира на све што је у време изласка ових марака о њима речено и написано, можемо данас након 70 година утврдити, да је издање марака „Барања 1919” потпуно легално издање. Да постоје записници о свим претисцима. Да се жеља неких тзв. шпекулантских конзорција из Беча, Осиека, Загреба и Ријеке није остварила, како се онда мислило. Цене су тада тих марака расле, а што је деловало на филателисте, којима је било доста махинација и код других издања са претисцима на подручју пропале монархије. Зато су данас поново марке „Барања 1919” остале подручје, за које филателисти, опет почињу да се интересују. Наиме те марке су једна целина. Нема нових издања. Све што је издано чини завршну целину, као јединствено подручје. Приликом штампања истих, било је доста грешака, а што је давало још више интереса и дражи сакупљачима, приликом формирања комплета овога издања.

Без обзира на све околности, још раније су поједини Филателистички стручњаци предвидјели да постоје сви предуслови да се овоме јединственом нашем издању, призна филателистичка вриједност. Из свега овога се видело да се о свему водило рачуна приликом прештампавања марака и да су сви претисци били на висини задатка. У Комисији за надзор било је заступано и Министарство пошта Краљевине СХС по своме делегату, са циљем да се спречи шпекулација и приговор филателиста. Поред свих подузетих мера и надзора увукао се и овдје златни и сребрни претисак, како се вели због репрезентације. По један арак од сваке вредности, прештампан је у златној и сребрној боји. На тај начин прештампано је по 100 серија, које је поштанска дирекција у Печују, поделила одређеним личностима.

Имајући у виду све појединости, као и грешке, ово издање марака „Барања 1919” има и своју историјску подлогу и значај, јер је одигра-

LEVELEZŐ-LAP

ло важну улогу у времену стварања наше заједничке државе и утврђивања њезиних граница, тим више што данас када обележавамо седам-

десет-годишњицу оснивања и организовања Југославије, и издавања ових марака, морамо и то имати у виду.

Станко Новаковић, ОСИЈЕК

Литература:

1. „Југославенски Филателиста“ часоп. бр. 2—3, Осиек 30. IV 1919. године.
2. „Филателиста“ часоп. Загреб, бр. 1, 2, 3, 4, 6 и 9/1919—1924.
3. „Балкан“ фил. часопис Загреб, бр. 2, 3/1920. г.
4. Прируч. марака Југ. земаља, Свез. 9 Загреб, 1951. г.
5. „Филателиста“ часоп, СФ Србије, Београд бр. 140/1972.
6. Каталог марака Југосл. земаља, бр. 1, Београд 1988/89.
7. „Филателија“ часоп. ХФС, Загреб, бр. 5—6/1988.
8. Baranya Bélyegkibocsátásai 1919, Surányi Lászlò, Budapest 1979.

Ано већ нисте, будите и ви један од преко 6,000.000 штедиша -Поштанске штедионице или од преко 1,500.000 корисника текућих рачуна Поштанске штедионице.

СЕДАМДЕСЕТ ГОДИНА ОД ПОЈАВЕ ПРВОГ ФИЛАТЕЛИСТИЧКОГ ЧАСОПИСА У ЈУГОСЛАВИЈИ

Година 1919. значајна је за развој филателије у нашој земљи. Дана 28. фебруара 1919. године, појавио се у Осијеку, први филателистички часопис у тек новоствореној држави Краљевини СХС „Југославенски Филателиста“. Данас обележавајући 70 година од тога догађаја, а који је везан за развој филателије у нас, треба да се сетимо свега што је везано за тај важан датум из историје наше филателије.

Часопис је изашао у редакцији Ивана П. Хећемовића, познатог осјечког филателисте. У првом броју часописа наводи се да је стварањем самосталне југославенске државе Краљевине СХС и издавањем марака за југославенске филателисте, настало је ново доба у филателистичком животу. Југославенски филателисти који су до сада увек били по страни, бранећи домаћу филателију сада могу заступљени да штите и бране своје интересе. Овај часопис у свом првом броју наводи провизорна издања у Хрватској, Босни и Херцеговини, а говори се о издањима марака у Србији и Словенији. У наредном двоброју 2—3 приказују се издања марака за „Барању 1919“, а ХФД из Загреба обавештава, да је почео издавањем властитог друштвеног гласила „Филателисте“ и о припремама за издавање заједничких марака за целу Југославију.

Ово све напомињемо из разлога што ми до, данас још немамо часописа Савеза Филателиста Југославије, а који је обновљен 14. VI 1986. год. За два месеца након организовања државе појавио се „Југославенски Филателиста“ први часопис у тек новоствореној држави, а како је данас.

Приоритетни задатак СФЈ и свих југославенских филателиста је ширење филателије, као друштвене активности која носи у себи културне и хуманистичке поруке. Наша дужност је да представимо младима у

школама и најширој јавности нашу филателију. Обавеза свих нас је да омладину упутимо на који начин да се бави филателијом.

Најбољи начин да то урадимо је покретање југословенског филателистичког часописа, јер путем часописа то ће се најбоље остварити.

Станко Новаковић, ОСИЈЕК

СПАЉИВАЊЕМ СЕ ЧУВА ВРЕДНОСТ

Филателија Унгарика је почетком априла обавестила филателисте широм света о спаљивању појединих, заосталих, издања марака.

У жељи да се подручје од издања издатих 31. октобра 1947. године до 31. децембра 1986. године, заштити те да се вишкови смање на тржишту како би се вредност очувала пошта Мађарске спалила је преко четрдесет издања. Спаљене су искључиво зупчане серије.

Овакав гест поште Мађарске, верујемо, допринеће још већем интересовању филателиста за ово филателистичко подручје.

Петар Ачански

ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИСА

Штедња је мудрост трошења, зато и ви будите члан породице од преко 6,000.000 улагача Поштанске штедионице.

Свих 5.000 поштанских шалтера широм земље стоје вам на располагању.

180 ГОДИНА БОЈА НА ЧЕГРУ

У свом походу на „неверника“, Турска — нова сила која се појављује на светској позорници крајем XIII века — први пут се сукобљава са Србима 1371. године на Марици. Од маричке битке првог српског пораза борбе са Турцима и отпор који им је пружан трајали су са прекидима готово један век. Србија је коначно пала под турску власт 1459. године.

У току петовековног ропства било је више побуна а 1804. године српски народ, на челу са Карађорђем Петровићем диже устанак за ослобођење. После ослобођеног Београда и других крајева Србије устаничка војска кренула је на Ниш.

Североисточно од Ниша код села Каменице, на узвишењу Чегар, одиграла се 31. маја 1809. године позната чегарска битка коју је у неравноправној борби војвода Стеван Синђелић крунисао до тада невиђеним херојством. На најистакнутијим положајима са око 3.000 својих сабораца, Ресаваца, Синђелић је од раног јутра до касно поподне успешно одолевао нападима турске коњице. Увидевши премоћ непријатеља, Синђелић је пуцњем у барутану подигао у ваздух читав положај са преосталим саборцима и Турцима који су се тог тренутка налазили у шанчевима. Жртве овог крвавог сукоба: око 4.000 мртвих Срба и 10.000 Турака.

Херојски подвиг Стевана Синђелића, предочио је и Ламартин 1833. године инспирисаће потоње генерације на јуначка дела којима су ис-

писане најлепше странице наше историје.

Аутентично историјско место, поприште херојске чегарске битке обележено је првобитно гранитним спомеником, откривеним 4. јула 1878. године, само шест месеци после протеривања Турака, и представља први споменик у ослобођеном Нишу.

Споменик у облику куле — симбол српског војног логора — подигнут је поводом педесетогодишњице ослобођења Ниша, а откривен је 1. јула 1927. године. Првобитни споменик је остао у ниши новог, изнад кога је 1928. године постављено бронзано попрсје Стевана Синђелића, рад вајара Славка Милетића.

У намери да се освети за тешке губитке на Чегру и униште устанички дух српског народа, Турци су од глава изгинулих српских јунака подigli Ћеле-кулу, стравични белег одмазде и застрашивања, који је постао јединствени споменик ове врсте у свету.

Ове године на свечани начин у Нишу прослављена је 180 годишњица од Чегарске битке и изградње Ћеле-куле. Придружујући се овој прослави и друштво филателиста „НИШ“ у Нишу издало је два пригоднија жига која су била у употре-

би код поште један у Нишу односно 18101 и то: 30. 05. 1989. године жиг поводом изградње Ћеле-куле и 31. 05. 1989. године поводом 180 година чегарске битке на Чегру.

(прилог отисци жигова).

Цветић Вишеслав,
18000 Ниш
Николе Коперника 57/9

Филателисти Београда обележили су XXIV Олимпијске летње игре у Сеулу (Ј. Кореја) 1988. године пригодним авионским ковертом.

Наиме, 11. септембра 1988. године ЈАТ је имао са авионом ДЦ-10 директан лет (YV-492) Београд — Сеул.

Тим авионом је превежена Југословенска олимпијска репрезентација као и експонати филателиста који су за време Олимпијских игара учествовали на филателистичкој изложби „OLIMPHILEX '88“.

Тираж је 8 комада заиста вредан помена и успомена на XXIV Олимпијске игре у Сеулу (Кореја).

Такође је обележен дан изласка марке Зимских олимпијских игара у Калгарију (Канада) на аерограму који се такође вратио пошљаоцу у Београд и то представља ретност а припада тематици аеро-филателији и олимпијади.

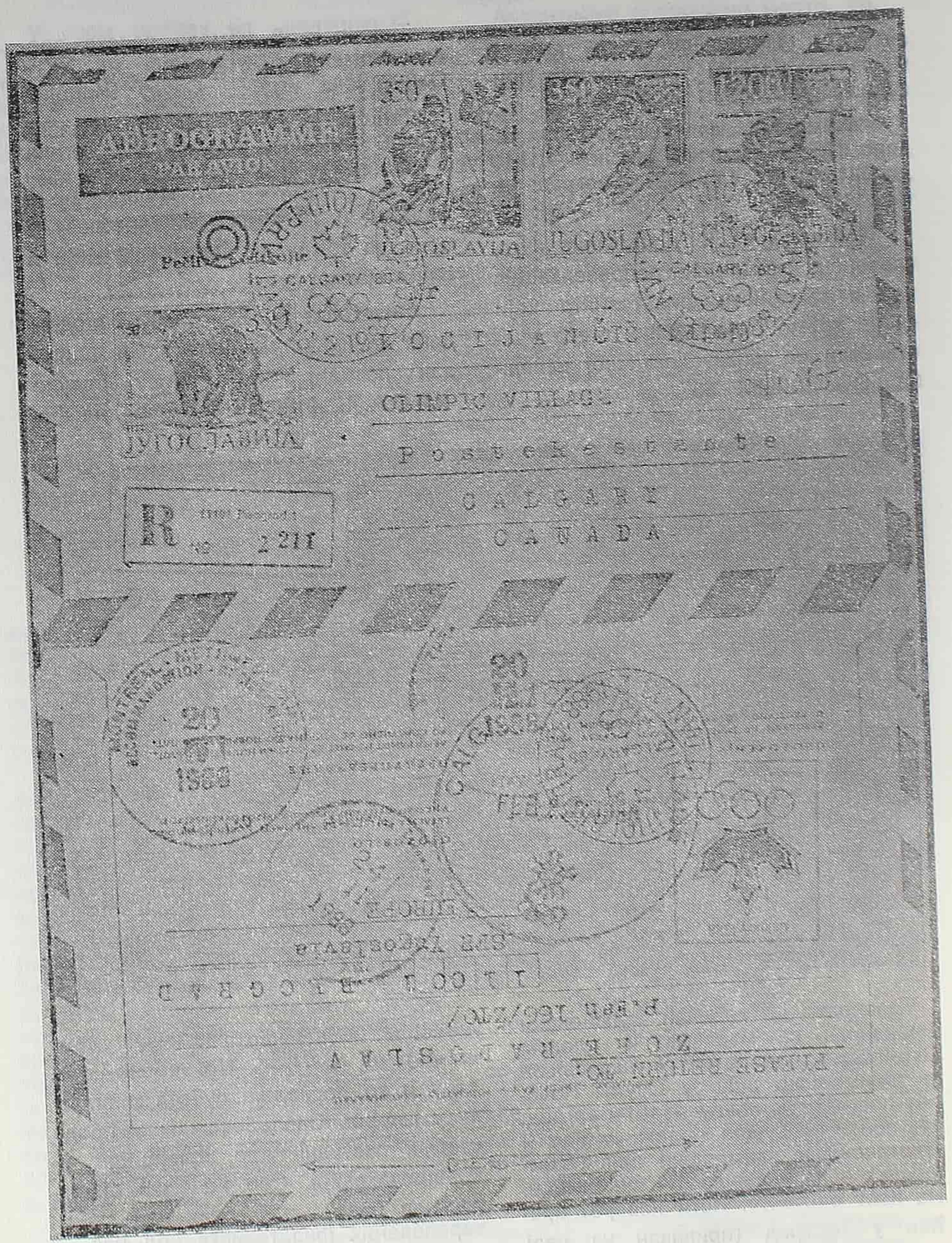
Филателисти Београда поводом дана аерофилателије издали пригодан коверат на основу одлуке Ф.И.С.А. Конгреса (Међународне фе-

Коверат је обичан авионски франкиран са маркама и блоком Олимпијских игара ЈПТТ насловљен на Олимпијско село у Сеулу. Коверат носи датум поште 11101 Београд, 11. септ. 1988. дан полетања као и поштански и олимпијски жиг Олимпијског села у Сеулу 17. септ. 1988. На пост рестанту. Исти коверат враћен у Београд (приказан уз овај чланак).

дерације аерофилателистичких друштава) од 1967. г. Посвећено том дану и то последња субота у априлу у години. Ово обележавање представља саставни део колекције у аерофилателији. Ово ће бити оживљавање рада у тој грани код заинтересованих филателиста код нас.

Зоре Радослав

350

YUGOSLAVIA
OLIMPIK VILLAG
POSTRESTANTE
CALGARY
CANADA

350

20

20

YUGOSLAVIA

OLIMPIK VILLAG

POSTRESTANTE

CALGARY

CANADA

RR 2211

20
1988

20
YUGOSLAVIA
OLIMPIK VILLAG
POSTRESTANTE
CALGARY
CANADA

11001 R10GBAD

PLER 166/210

ZOF R10GBAD

PLEASE RETURN TO:

ЈАНЕЗ ВАЈКАРД ВАЛВАСОР (1641—1693)

Словеначки поли-историчар, географ, етнограф и етнолог. У свом животном делу „Слава војводине Крајнске” велика енциклопедија са разноврсним подацима тога краја о једном делу данашње Словеније бележи низ података о организацији и

функционисању поште XVII века. Износи и уз то неке податке из њихове прошлости које могу да послуже као увод у широко разматрање и излагање поштарства са историјског гледишта па и коначно њихове формације.

Пишући о пошти покушао је да да улогу и утицај поште у друштвеном животу. Тако да Валвасор као историчар, хроничар заузима посебно место хроничара поште XVII века и његов приступ тој материји је један нов специфичан начин, може се рећи оригиналан.

Валвасор не само што је енциклопедист, високо културан и обра-

зован писац. Неуморни је путник, па је због тога што је имао тако велики преглед могао да сагледа за то доба и прилике поштарства у другим срединама. Укратко може се рећи да његов рад, и његове заслуге представљају га пиониром наше домаће поштанске историографије. То је први озбиљан корак на путу на коме који је Валвасор зацртао још пре 300 година тј. 1689. године.

На основу тога да се не би заборавило Ј.П.Т.Т. тј. Југо-марка је обележила излазак дела „Слава војводине Крајнске” (1689) једном марком (10.03.89.) са ликом Ј.В. Валвасоријем и замком Вагеншдерк код Шмартна. Такође је издат коверат први дан (ФДЦ) са пригодним жигом. Ф.Д. „Космос” — Земун издао је максимум-карту са пригодним жигом поште 61275 Шмартно при Литији.

(Подаци: Енциклопедија Словеније и ПТТ архив).

Зоре Радослав

Увек сигурна — свима
доступна — Поштанска
штедња.

Штедњом преко поште
доприносите даљем развоју
вашег краја и наше земље
у целини.

Штедите код Поштанске
штедионице.

Увек са вама — Поштанска
штедионица.

Традиција и пословност
— ПТТ и Поштанска штедионица.

Ваш верни пратилац на
путу је штедна књижица
Поштанске штедионице.

У Београду је 16. јуна 1989. године одржана седница Председништва СФС Југославије на којој је донета одлука да југославенски филателисти учествују на филателистичкој изложби „БАЛКАНФИЛА XII“, која ће се одржати у Солуну у септембру 1989. године.

За ову изложбу именовани су:

а, — за комесара и заменика изложбе:
Јован Рељин и Војислав Беговић,

б, — за члана жирија и заменика:
Јордан Пешевски и Дражен Тамерлин,

ц, — за делегацију СФ Југославије:
Др Војислав Мићовић, председник СФЈ, Јован Рељин, комесар изложбе, Јордан Пешевски, члан жирија.

Председништво СФЈ је прихватило Извештај са Светске филателистичке изложбе „БУГАРСКА 89“ као и Извештај са конгреса ФИП-е који је у то време заседао у Софији.

ФИП-а је упознала све националне Савезе са новим правилником о наступању, као и оцењивању на међународним и националним изложбама.

СФЈ ће доставити ова правила свим Савезима а СФС ће их објавити у наредном броју „Филателиста“.

На конгресу је такође одлучено да се ФИП-а прихвата покровитељства изложби: ТОКИО и ИСТАНБУЛ 1991. године, као и изложби ГРАНАДА, ЂЕНОВА, БАРЦЕЛОНА, МОНТЕВИДЕО 1992. године.

За време одржавања Светске филателистичке изложбе „БУГАРСКА 89“ у Софији је одржана оснивачка скупштина ФЕДЕРАЦИЈЕ ЕВРОП-

СКИХ ФИЛАТЕЛИСТИЧКИХ АСОЦИЈАЦИЈА — ФЕПА, као регионалне организације у оквиру ФИП-е са задатком да ради на повезивању европских филателистичких организација.

Скупштина СФЈ је прихватила Извештај о припремама за филателистичку изложбу поводом одржавања „IX КОНФЕРЕНЦИЈЕ НЕСВРСТАНИХ ЗЕМАЉА“ које ће се почетком септембра одржати у Београду. Извештај су поднели Слободан Вујовић као председник организационог одбора и Јован Рељин као комесар ове изложбе.

СФ Југославије је добио позив од филателистичке организације СССР-а да учествује на филателистичкој изложби „НА ЛЕЊИНОВОМ ПУТУ“ која ће се одржати априла 1990. год. поводом 120 година рођења В.И. Лењина.

Председништво СФЈ је именовало друга Александра Крстића за члана Комисије ФИП-е за аерофилателију.

Следећа седница СФЈ одржаће се 30. 06. 1989. године у Београду.

POŠTANSKA ŠTEDIONICA

ФИЛАТЕЛИСТИЧКИ ИЗЛЕТ У ВЕРОНУ

Традиција која вуче корене из првих посета Трсту определила је многе филателисте из Југославије. Није мали број који посећује значајније берзе — „конвења“ у Италији. Шта више може се слободно рећи да активности на домаћем филателистичком тржишту када је у питању овакав вид активности имају лиценцу из Италије.

Били смо у Верони.

Већ неколико година конвењо се одржава на сајму. Права атмосфера наговештава динамику већ на самом улазу. Ни овде се италијани нису ослободили понуде на улици. Паркирани аутомобили прекривени албумима за разгледнице, писма, дописнице и поштанске марке потсећају на наше вашаре. Језик није проблем. Прст је главни када треба показати шта вас интересује а „кванто коста?“ знају већ и врапци на оближњим гранама. У сваком случају језик није препрека.

Бетонске хале на самом сајму делују прилично хладно. Осећај језе губи се уласком у простор где су закупљени штандови многих трговаца из Италије. Гужва је велика. Они са мање искуства лете као пчеле, од штанда до штанда. Након десетак „слетања“ губе оријентацију. Тек када почну да преврћу и прегледају материјал утврде да ли су ту већ били. Најчешће не знају где је почетак а крај се ионако не види. У филателији никада краја.

Искуснији иду редом. Тако се најефикасније „обрађује“ тржиште.

За оне који су посећивали овакве берзе више пута, нема проблема. Фирме и контакти се већ знају. Нема лутања.

Утисак је, када је у питању филателистичко тржиште у Италији, још нема таласања. Тренутно су на цени марке Италије од 1945. године до 1955. године. Траже се и окупациона издања. На тржишту недостају добре (и скупе) серије.

Понуда делимично комплетних збирки, лотова и сличног материјала тешко налази купца. А када се интересент нађе цена се креће до петнаестак процената каталога.

Приметно је смиривање тржишта када су у питању поштански документи, писма, дописнице — све оно што је путовало путем поште. Нових сакупљача је све мање. Они који су остали траже врхунски квалитет и ексклузивне ствари како би своје збирке употпунили и оплеменили. Обичног материјала је све више на тржишту. Тешко га је пласирати.

Одређену живост још увек показују разгледнице. Већина сакупљача има „своју идеју“, још увек довољно стрпљења како би стотине нарата прегледао и за збирку понешто ишчачкао. Квалитет је и овде на првом месту.

Све у свему многи филателистички хитови су прешли зенит. Адути су испуцани. Тражи се нешто ново. Може ли се садашњи мир индентификовати као тишина пред буру тешко је одредити. Једно је сигурно. Трошкови путовања, долазак на извор филателистичког збивања још увек је гомила пара која се тешко може компензовати ситним филателистичким трансакцијама. Зато је путовања све мање. Ипак ако у склопу свега један од мотива остане и мало шопинга, туризма те добре италијанске кухиње — пице су им још увек најбоље — интересената ће бити.

Петар Ачански

Са штедном књижицом Поштанске штедионице штедите време и новац.

Ваш новац је увек са вама ако је на штедној књижици Поштанске штедионице.

Поштовани филателисти,

У првој филателистичкој самосталној радњи „Крстић” можете набавити и продати сав филателистички материјал и све филателистичке објекте најширег сакупљачког интересовања Југословенског подручја:

Радња нуди информације:

Како сакупљати филателију,

Како доћи до потребне литературе,

Како специјализирати подручје интересовања,

Како анимирати подмладак,

Како сачувати већ постојећу колекцију,

Како припремити колекцију за изложбу,

Где се одржавају изложбе,

Када се одржавају сусрети филателиста и где,

Који атестатори, која подручја атестирају и њихове адресе у земљи и иностранству,

Сав маркетинг продаје, понуде, потражње.

У просторијама наше радње у улици Љубе Стојановића бр. 12 располажемо лагерима следећих подручја:

— Предфилателистички поштански период од 1840. — 1866. што подразумева поштанско-историјско раздобље од оснивања државне поште у Србији до издавања прве поштанске марке од 25. маја 1840. — 13. јула 1866.

— Поштански период кнежевине Србије од 13. маја 1866. до 22. фебруара 1882.

— „ „ кнежевине Ц. Горе од 1. маја 1874. до 28. августа 1910.

— „ „ краљевине Ц. Горе од 28. августа 1910. до 14. априла 1914.

— „ „ Бос. и Херц. од 1. јула 1879. до 1. септембра 1918.

— „ „ провизорних (прештампаних издања) Босне и Херцеговине од децембра 1918. до 11. марта 1919.

— „ „ провизорних (прештампаних издања) Хрватске од децембра 1918. до 15. јануара 1919.

— „ „ Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца од 16. јануара 1919. до 1. јула 1922.

— „ „ Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца од 23. јануара до 1. новембра 1929.

— „ „ Краљевине Југославије од 1. априла 1931. до 13. априла 1941.

— „ „ Издања за Словенију „веригари“ од 3. јануара 1919. до октобра 1920.

— Марке издате на територијама других држава и на територијама под југословенским војним управама:

- а) Српска пошта на Крфу,
- б) Црногорска пошта у Француској — пошта у Бордоу,
- ц) Црногорска пошта у Италији — пошта Гаета,
- д) Издања за Барању,
- е) Издања за Темишвар,
- ф) Издања избегличка влада у Лондону.

— Поштански период Аустроугарске окупације Србије од 1915. до 16. марта 1916. са претиском „Сербиен“.

— Поштански период Аустроугарске окупације Ц. Горе 1. марта 1917.

— Поштански период слободне државе Ријека — Фиуме од 10. децембра 1919. до 20. септембра 1919.

— Поштански период слободне државе Ријека — фиуме од 10. октобра 1919. до 1. марта 1924.

— Поштански период окупације Југославије од 1941. — 1945.

- а) Италијанска окупација Ријечко-купског подручја,
- б) Немачка окупација Далматинског подручја,
- ц) Италијанска окупација Словеније,
- д) Немачка окупација Словеније,
- е) Немачка окупација Србије,
- ф) Италијанска окупација Ц. Горе,
- г) Немачка окупација Ц. Горе,
- е) Бугарска окупација Македоније.

— Поштански период тзв. „Независне државе Хрватске“.

— Сва локална и приватна издања.

1) Локално издање Бања Луке 19. април 1941.

2) Локално издање Шибеника 15. марта 1944.

3) Локално издање Сплита 1944.

— Провизорна помоћна издања

— Провизорно издање Сенте	20. октобар	1944.
— „ „ Сплита	1—21. марта	1945.
— „ „ Цетиња	1. март	1945.
— „ „ Мостара	28. април	1945.
— „ „ Љубљане	7. јун	1945.
— „ „ Марибора	15. јун	1945.
— „ „ Мурске Собоце	22. јун	1945.
— „ „ Загреба	20. јун	1945.

— Поштански период Југославије од 1944. до 1989. и даље.

— Издања за Трст, Пулу, Ријену и „зону Б” од 15. јуна 1945. до 8. фебруара 1947.

— Издање војне управе Југословенске армије за „зону Б” од 1. маја 1948. до 9. октобра 1954.

Поред марана подручја које смо навели располагамо са целинама, писмима, разгледницама и пратећим филат. материјалом (упутнице, признанице, пробе, есеји и сл.) које уз најразличитије специјалитете нудимо.

У нашој радњи можете набавити филателистички прибор најеминентнијих произвођача.

Адреса радње:

ПРВА САМОСТАЛНА ФИЛАТЕЛИСТИЧКА РАДЊА „КРСТИЋ”
11000 БЕОГРАД, Љубе Стојановића 12
телефон: 011/762-676

TARIFA ZA OGLAŠAVANJE U ČASOPISU »FILATELIST«

OGLASIVAČI IZ JUGOSLAVIJE:

I. VELIKI OGLASI

— unutrašnja strana	I/1 = 500.000.—
" "	I/2 = 300.000.—
" "	I/4 = 200.000.—
" "	I/8 = 120.000.—
— Oglas na koricama	I/1 = 700.000.—
2. Mali oglasi	jedna reč 1.000.—

OGLASIVAČI IZ INOSTRANSTVA:

I. VELIKI OGLASI

— unutrašnja strana	I/1 = 100 DM ili 50 \$ USA
" "	I/2 = 60 DM ili 30 \$ USA
" "	I/4 = 40 DM ili 20 \$ USA
" "	I/8 = 25 DM ili 12,5 \$ USA
— Oglas na koricama	I/1 = 200 DM ili 100 \$ USA
2. Mali oglasi	jedna reč 0,50 DM ili 25 \$ USA

ПРАВИЛНИК ПИСМЕНИХ АУКЦИЈА ЧАСОПИСА „ФИЛАТЕЛИСТА”

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Писмене аукције одржавају се у организацији комисије за маркетинг а преко часописа „Филателиста” (у даљем тексту: аукционар), а под сталним надзором контролног органа Савеза филателиста Србије (у даљем тексту: Савез) као власника и издавача часописа „Филателиста” и гаранта писмених аукција.

Члан 2.

На писменим аукцијама преко часописа „Филателиста” могу као продавци учествовати сва правна и физичка лица из земље а као нупци сва правна и физичка лица из земље и иностранства.

Члан 3.

Лица и организације заинтересоване да делове својих збирки или комплетне збирке (у даљем тексту: продавац) изложе продаји преко писмених аукција часописа „Филателиста” дужна су да понуђени материјал прегледно среде, обезбеде од испадања или оштећења поједине примерке марака или другог филателистичког материјала, снабдеју лот пописом и предају га овлашћеном лицу које одреди Савез, уз писмену потврду пријема, или да га пошаљу поштом као вредносну пошиљку.

Лотови који се шаљу поштом морају бити адресовани на: **Савез филателиста Србије, за писмене аукције „Филателисте”. Сремска 6/IV, поштански фах 702, 11001 Београд.**

За вредније марке код којих је регистровано постојање фалсификата пожељно је да буду снабдевене атестом неког од наших или страних регистрованих атестатора.

Члан 4.

Спецификација коју продавац обавезно доставља уз лот мора да садржи следеће елементе:

- кратак и прецизан опис лота, укључујући ту и квалитет;
- каталожну цену за оне марке или друге филателистичке објекте за које постоје стандардни каталози, уз назнаку каталога и године издања;
- процену вредности лота, коју даје продавац, као и
- најмању цену за коју је продавац вољан да уступи свој лот (у даљем тексту: минимална и слична цена).

Како су писмене аукције „Филателисте” отворене и за колекционаре и фирме из иностранства, пожељно је да процена вредности и минимална и слична цена буду изражени и западнонемачким маркама (ДЕМ).

Члан 5.

Сваки продавац може на писмену аукцију послати неограничен број лотова, с тим да вредност сваког појединачног лота буде најмање 50 ДЕМ и потребним описом како је назначено у чл. 4.

Члан 6.

Сваки појединац или фирма заинтересовани за откуп једног или више лотова (у даљем тексту: купац) дужни су да своје понуде доставе најкасније до датума који ће бити посебно одређен за сваку аукцију. Овај рок не може бити дужи од 15 дана од дана изласка из штампе часописа.

Из разлога наведених у члану 4. пожељно је да понуде буду изражене у ДЕМ. Купци из Југославије плаћаће динарску протувредност по курсу који буде важио на дан отварања понуда, а купци из иностранства у било којој конвертибилној валути, изузев ако другачије није наведено у аукцијском каталогу.

Исплата домаћим продавцима врши се искључиво у динарима.

II ПРИПРЕМА АУКЦИЈА

Члан 7.

На основу пристиглог материјала аукционар, односно лице које је за то посебно одређено, обавезан је да припреми аукцијски каталог који ће бити објављен у првом наредном броју часописа „Филателиста”, или као његов посебни додатак.

У каталог ће ући сви они лотови који стигну до унапред одређеног рока, који не може бити краћи од 30 дана пре предвиђеног изласка из штампе „Филателисте”. Лотови који стигну након овог рока биће пренети за наредну аукцију или, на изричит захтев, враћени власнику. У случају повраћаја, сви трошкови поштарине падају на терет власника.

Члан 8.

Отварање пошиљки са материјалом намењеним аукцији обавиће се у присуству комисије за Маркетинг СРС уз присуство тех. уредника. Ова комисија провериће садржај пошиљке, упоредити га са пописом и описом власника, извршити неопходне припреме за каталогизацију лота. У случају да се попис који је доставио власник не поклапа са стварним стањем ствари, комисија ће о томе сачинити посебан извештај.

Члан 9.

Лотови у аукцијском каталогу разврстани су према земљи, области или тематици коју одређују, као и према врсти филателистичког материјала, укључујући ту и филателистичку литературу и филателистички прибор.

Свани аукцијски каталог садржи:

- редни број лота,
- опис лота,
- каталошку вредност лота, уколико се она може одредити по постојећим стандардним каталозима,
- најмању и сличну цену.

Аукционар ће настојати да у опису лота да све потребне податке о стању понуђеног филателистичког материјала, с тим да се овај опис може узети само као мишљење комисије. У случају да је лоту прикључен атест (или атести), аукционар је дужан да то наведе у каталогу.

Поједине карактеристичне или интересантне комаде аукционар може да илуструје фотографијом која ће бити објављена у склопу каталога.

III ИЗВРШЕЊЕ АУКЦИЈЕ

Члан 10.

Прикупљање понуда за материјал понуђен преко аукције у часопису „Филателиста“ врши се у року од 7 дана од дана пријема часописа. Понуде које стигну након овог рока неће се узимати у обзир. Купац је дужан да у понуди наведе број лота.

Према аукцијском каталогу, највиши износ који је спреман да плати изражен у ДМ-које ће се конвертовати у динаре на дан отварања понуде. Понуда испод искљичне цене неће се узимати у обзир купац је дужан да да изјаву да је спреман да плати понуђену цену и да су му позната правила о писменим аукцијама часописа „Филателиста“ те да их у потпуности прихвата.

Члан 11.

Након завршеног прикупљања понуда комисија ће отворити све спеле понуде и за свани појединачни лот утврдити највишу понуђену цену. У случају да стигну две или више истоветних понуда за један лот, лот ће бити уступљен купцу који је први послао понуду.

Комисија ће на дан отварања понуда конвертовати понуђене цене у динаре и тиме фиксирати цену купљеног односно продатог лота. За купце из иностранства цена остаје у конвертибилној валути.

IV РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОДАЈЕ

Члан 12.

По завршеном прегледу понуда аукционар је дужан да у року од три дана обавести купце који су поднели највише понуде, и да од њих захтева извршење плаћања.

Купац је дужан да новац за лот уплати на жиро-рачун Савеза у року од три дана од дана пријема обавештења. У случају да одустане

од куповине, купац је дужан да аукционару надокнади трошкове манипулације и поштарине у висини која је предвиђена овим Правилником.

Аукционар је дужан да реализовану своту новца уплати на рачун продавца у року од осам дана од дана истека права на рекламацију уз одбитак провизије за покриће манипулативних и поштанских трошкова предвиђене одредбама члана 21. овог Правилника.

Члан 13.

Лотови се испоручују купцима искључиво по уплати одговарајућег износа новца. Шаљу се као вредносна писма, а од момента предаје на пошту падају на ризик купца.

По жељи, купац уплату и преузимање лота може да изврши и у канцеларији Савеза, Сремска 6/IV, Београд.

Члан 14.

Ако купац одустане од куповине лота, аукционар може по свом слободном нахођењу да:

- лот понуди интересенту са првом нижом понудом која је једнака искључној цени или је изнад ње,
- понуди лот на следећој аукцији.

У случају да продавац то изричито захтева, овакав лот може се вратити продавцу, с тим да трошкови поштарине падају на терет продавца.

V РЕКЛАМАЦИЈЕ

Члан 15.

Свани лот изложен продаји путем писмене аукције нуди се под претпоставком да су марке оригиналне (уколико другачије није изричито наведено у опису лота) и да опис у каталогу одговара стварном стању лота.

Купац има право на рекламацију и захтев за повраћајем новца ако у року од три дана од дана пријема лота писмено извести аукционара о намери да лот испита у погледу оригиналности материјала и исправности описа у каталогу, и ако:

- докаже да је лот у целини или делимично фалсификован, односно да одговара опису датом у каталогу, и ако
- врати лот аукционару у непромењеном стању у року од 30 дана.

Члан 16.

Купац нема право на повраћај новца ако:

- не обавести писмено аукционара у предвиђеном року, или не врати на време лот.

— материјал у лоту на било који начин измени своје првобитно стање (стављањем било каквих жигова, па и атестних, на марку, излагањем дејству воде или подвргавање било ком другом поступку који оставља траг на марки), и

— не докаже неисправност лота, односно његовог описа у аукцијском каталогу.

Члан 17.

Купац нема права да рекламира:

- лотове наведене у групи „Збирке и различито”,
- на основу недостатака наведених у опису лота, односно,
- код илустрованих лотова на основу недостатака који се могу видети са илустрације, чак и у случају када ти недостаци нису наведени у опису.

Члан 18.

У случају оправдане рекламације поднете у року предвиђеном Правилником, купцу ће у целости бити враћен уплаћени новац, и то најкасније у року од три дана од дана повраћаја лота. О овоме ће бити извештен и продавац.

Враћен лот се уз исправљени опис може поново изложити продаји или вратити власнику, при чему власник сноси трошкове које је у вези лота имао аукционар, као и трошкове евентуалне експертизе.

Трошкове експертизе која не доказује неисправност лота сноси купац.

VI ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.

Аукционар придржава право да одбије пријем у уврштавање у аукцијски каталог сваког лота за који сматра да би могао нанети штете интересима купца или његовим сопственим интересима, при чему трошкови повраћаја лота падају на терет продавца.

Члан 20.

Аукционар отклања од себе сваку одговорност за оштећења која су настала услед:

- неодговарајућег обезбеђења лота од стране продавца,
- непажљивог руковања поштанских службеника (власник се упућује да накнаду тражи од поште).

Члан 21.

Од лотова изнетих на аукцију и продатих, аукционар задржава за себе провизију која му служи за покривање манипулативних и поштанских трошкова. Висина ове провизије износи:

Члан 22.

Аукционар уз сваки аукцијски каталог мора штампати и специјалне листе за подношење понуда за текућу аукцију, као и пријаве за слање лотова за наредну аукцију.

Члан 23.

У случају да лот не буде продат при првом излагању на аукцији, аутоматски се преноси на другу аукцију. Уколико и после четврте аукције остане непродат, аукционар ће вратити лот продавцу уз претходну надокнаду трошкова из члана 21. У случају да то продавац не уради у року од 6 дана, аукционар ће продати лот по својој слободној процени у циљу накнаде својих трошкова а преостали новац ће бити исплаћен продавцу.

Члан 24.

Продавац има право да повуче лот:

- пре закључења аукције, у ком случају плаћа аукционару провизију предвиђену члановима 21. овог Правилника на процењену вредност лота,
- по закључењу аукције, а пре него што лот буде достављен купцу, уз плаћање провизије на постигнуту цену.

Власник нема права да потражује лот након што овај буде достављен купцу.

Члан 25.

Сви лотови који буду изнети на писмену аукцију „Филателисте“ у потпуности подлежу одредбама овог Правилника у погледу продаје и куповине.

Члан 26.

По закљученој аукцији аукционар мора објавити листу постигнутих цена у часопису „Филателиста“.

Члан 27.

Часопис „Филателиста“ и Савез филателиста Србије обавезују се да ће држати у тајности имена продавца и купца који буду учествовали на писменим аукцијама.

Комисија за маркетинг:

АУКЦИЈА У СЕПТЕМБРУ

Обавештавају се сви филателисти који желе да учествују на нашој аукцији да материјал који желе да понуде пошаљу најкасније до 25. августа 1989. год. а у складу са објављеним Правилником.

Целокупан аукцијски материјал биће објављен у септембарском броју „филателисте“.

Сву пошту слати на адресу:

САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

Сремска 6

БЕОГРАД 11001

пошт. фах 702

1921 — 1989.

ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА БЕОГРАД

27. март бр. 71

Поштанска штедионица је једна од најстаријих штедионичких институција у Југославији. Ове године, колектив штедионице навршава 67. година свога постојања. Заједно са радним људима ПТТ саобраћаја на око 5000 поштанских шалтера, обавља послове:

- штедње, орочене и штедње по виђењу,
- текућих рачуна преко којих развија безготовински начин плаћања,
- међународног новчаног промета са преко 20 земаља широм света и
- контроле унутрашњих поштанских упутница.

Преко 6 милиона Југословена поверило је своју уштеђевину Поштанској штедионици.

Поштанска штедионица и јединице ПТТ мреже остваре годишњи промет око 170 милиона УСА \$, чиме знатно доприноси побољшању девизног и платног биланса Југославије.

Штедња је мудрост трошења, зато и ви будите члан породице од преко 6.000.000 улагача Поштанске штедионице.

Свих 5000 поштанских шалтера широм земље стоје вам на располагању.

МАЛИ ОГЛАСИ

ŽELE RAZMENU

Novikov Oleg, Konsomolsk na Amure
— 13, P. O. Box 7, 681013 S.S.S.R.

Meti Sante, Via Evangelista n. 15
29100 Placenza, ITALIA.

Kuprijanov Sergej, 210015 Vitebsk,
Moskovskij pr. 24, kv. 43, S.S.S.R.

Antonio Tognarini, Via della Ceraia 29,
Firenze, ITALIA.

Bernhard Händel, Niederstockumerweg
60, 4405 Nottulm, B.R.D. (Zap.
Nemačka)

Traži poništene marke, Gino Bizzo,
85 Cabot str. Oshawa, Ontario,
CANADA.

Cortesogno Ernesto, Via F. Barraca 28,
33070 Vigonovo, Pordenone, ITALIA.

Jan Suchy, Chvaleševice 66, Driten
37351, ČSSR.

Traži poništene marke. M. Oestreicher,
2956 W. 8Th. Str. 11224 Brooklyn,
N. Y. USA.

St. Kober, PSF 428, Potsdam 97, DDR
— 1597.

Stoica Liviu, Craiovei Bl. 14, Sc. A,
Ap 9, 0300 Pitesti, RUMUNIJA.

Bilalov Sergei, Ul. Komarovskogo 11—
—20, Čeljabinsk — 32, SSSR.

Šeiko S. Borisovič, Poltavskaja 7 kv.
20, Lvov — 17, SSSR.

Traži Religiozne motive. Paul Nadorp,
v. d. Parrastraat 18, 2595RB Den Haag,
HOLANDIJA.

PRODAJA

Prodajem novitete i starija izdanja
Istočne Evrope u količini. Brčić Vlatko,
P. O. Box 89, Brčko 76100,
Tel. 076-23-027.

Prodajem novitete i starija izdanja
Australije, Okeanije kao i druge
zemlje. B. Nušić, Gavrića Principa 20,
Beograd.

Продајем марке Југославије, Западне
и Источне Европе. База за продају
је 80—100% каталога „Југомарке“ за
марке Југославије, а 50% Michel ка-
талога за земље Западне Европе и
30% за земље Источне Европе.

Адреса: Радивоје Најдановић, 16. ок-
тобар 15/21, 11060 Београд.

KUPOVINA

Kupujem i prodajem novitete istoka
20/50 puta. Baza nominalna.
M. Milanović, Vojvode Brane 28,
11000 Beograd, Tel. 011/403-233.

Купујем марке Југославије по уна-
пред одређеним ценама, као и лото-
ве и комплетне збирке свих европских
земаља. За марке Југославије ша-
љем откупне листе.

Радивоје Најдановић, 16. октобар
15/21, 11060 Београд.

ВЕСТИ СА ИЗЛОЖБЕ

На основу одлуке Председништва СФС, а поводом обележавања 600-то годишњице Косовске битке, одржана је филателистичка изложба такмичарског карактера.

Изложба је била опште југословенска и на њој су учествовали чланови филателистичких друштава целе Југославије.

У ван такмичарској класи учествовали су: Музеј ПТТ — Београд, Српска Академија Наука и Уметности — Београд, Југомарка — Београд и Др. Војислав Мићовић, председник Савеза Филателиста Југославије.

Такмичарска класа била је подељена у пет категорија и то:

- а) Поштанска историја
- б) Поштанске целине и жигови
- ц) Тематика
- д) Аерофилателија
- е) Максимафилија

Комесар изложбе био је Зоре Радослав, а помоћник комесара Кулик Павел. Жири (оцењивачки одбор) радио је у саставу:

1. Јовановић Божидар — Нови Сад — председник
2. Турк Др Иван — Љубљана — члан
3. Христов Стојан — Скопље — члан
4. Вукосављевић Милан — Београд — секретар

Поред додељених награда од стране жирија, СФС је доделио посебно признање Јубиларни сребрњак „600 год. Косовске битке“ следећим излагачима:

1. Др Бранислав Новаковић за изложак „Војна пошта балканских ратова”,
2. Др Јован Величковић за изложак „Црна Гора 1874 — 1916. Године”,
3. Александар Крстић за изложак „Поштанске целине Србије 1873 — 1915”,
4. Ференц Молнар за изложак „Иконе фреске и манастири на Максимум картама”.

Поводом изложбе издат је изложбени каталог и палмарес.

Изложба је одржана у времену од 26—30. јуна у просторијама ПТТ Музеја — Београд, Мајке Јевросиме 13.

ФИЛАТЕЛИСТИЧКО ДРУШТВО „СТАРИ ГРАД”

Жели да прошири сарадњу са свим филателистичким друштвима широм Југославије као и појединцима.

Нудимо велики асортиман марака Југославије, западне и источне Европе, Аустрије са Океанијом, УСА и Канаду као и друге

вишкове филателистичког материјала наших чланова.

Горе понуђен материјал нудимо по следећим ценама:

- Југославија од 60—100% од каталога.
- Западна Европа и земље запада 50% од мицхел кат.
- Источна Европа 25% од мицхел каталога.
- Новитети запада, номинала + 25%.

На ваш захтев шаљемо и детаљне ценовнике. Такође смо спремни да преузмемо ваше вишкове филателистичког материјала које би пласирали нашим члановима уз одговарајући рабат.

На сва писма одговарамо (приложити франкатуру за одговор).

Сву пошту слати на:

САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

за „Стари Град”
БЕОГРАД 11001
пошт. фак 702

IN MEMORIAM

У првом полугођу 1989. године заувек су напустили филателистичке редове познати филателисти сарадници овог Савеза и часописа „Филателист”.

ДУШАН ГЛAVOЊИЋ, дугогодишњи председник Савеза филателиста Србије и један од најзаслужнијих филателиста, који је у најтежим временима успешно водио овај Савез и допринео да је часопис „Филателист” континуирано излазио.

БОЖИДАР ПАШКОВИЋ је био један од најстаријих чланова СФС, дугогодишњи функционер у ФД „Врачар” у коме је председничку дужност обављао у више мандата.

ДРАГОСЛАВ ТЕОДОРОВИЋ је био дугогодишњи сарадник нашег Савеза из Сарајева. Нашим филателистима остаће у успомени као успешан учесник више међународних и националних филателистичких изложби.

Слава им!

ФИЛАТЕЛИСТИ!

За попуњавање збирке, снабдевање новитетима, консултације и процене филателија „Ачански“ нуди своје дугогодишње искуство и коректан однос.

Под повољним условима обрађујемо манколисте свих југословенских подручја.

Богат асортиман већине европских земаља олакшаће вам попуњавање збирке.

ОРИГИНАЛНОСТ и КВАЛИТЕТ код нас купљених марака ГАРАНТУЈЕМО.

Да би смо били у могућности испунити већину ваших жеља филателија „Ачански“, за попуну асортимана откупљује поштанске марке Југославије и ЈУ-подручја те марке целог света.

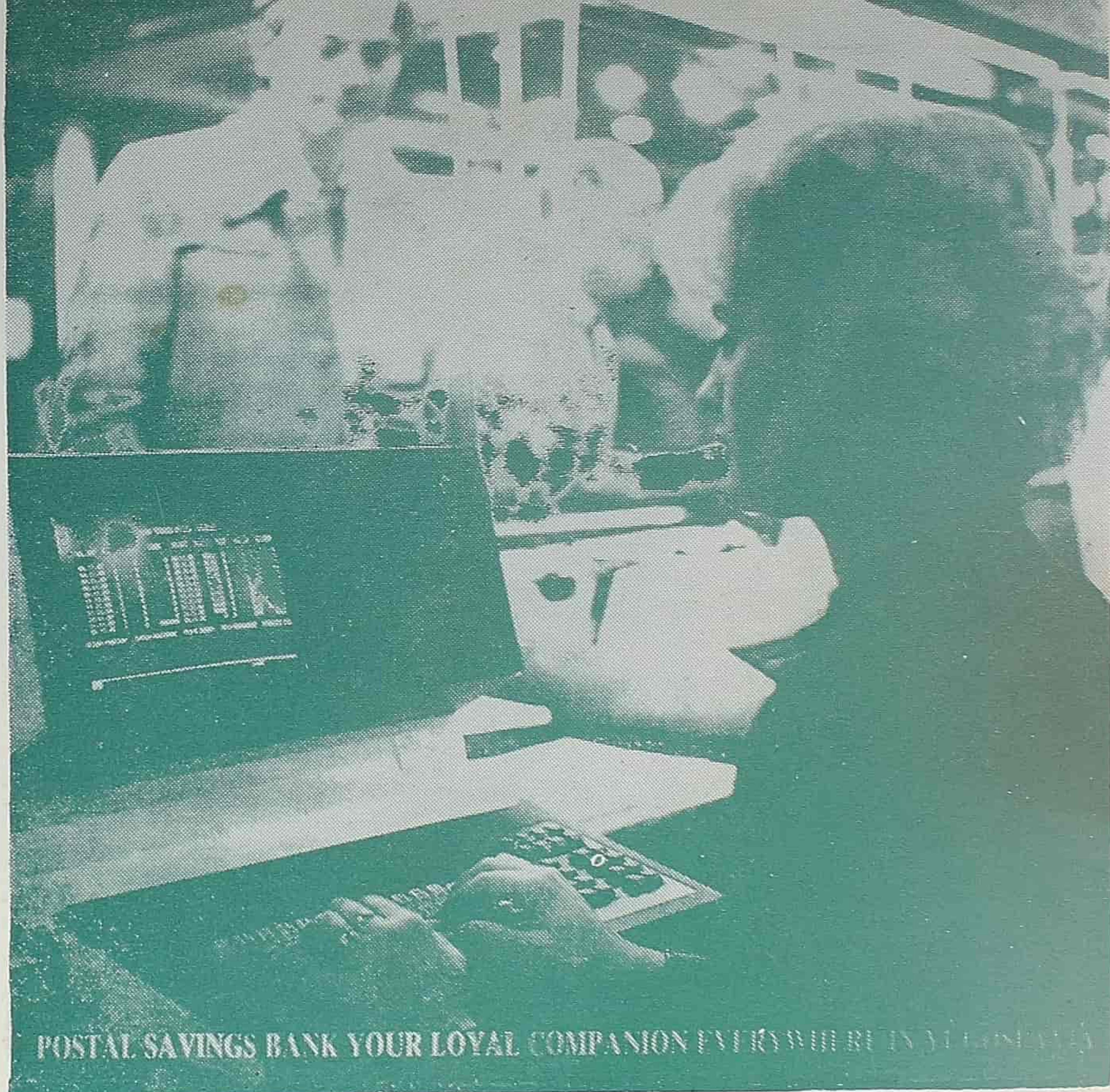
Посебно смо заинтересовани за откуп писама, дописница, разгледница — свега што је путовало путем поште.

Пре него што продате исплати се контакт са нашим сручњаком.

За чување ваших марака најсигурнији су производи ремиране фирме „ЛИНДНЕР“. Тражите проспект.

Посета филателији „Ачански“ чиниће вам задовољство.

Ваша филателистичка радња
Филателија „АЧАНСКИ“
САВА ЦЕНТАР
11070 Нови Београд
Милентија Поповића 9
телефон 011/134-232 лок. 528
понедељак—петак 9—18
субота 9—15

POSTAL SAVINGS BANK YOUR LOYAL COMPANION EVERYWHERE IN YUGOSLAVIA

Welcome to Yugoslavia! That is the message sent to you by the Yugoslav Postal Savings Bank and the employees of 4,000 post offices evenly distributed throughout Yugoslavia.

The Yugoslav Postal Savings Bank carries out the following international money transactions: on the basis of 36 bilateral agreements with postal unions on 5 continents:

- saving-bank deposits of the Deutsche Bundespost Postsparkasse and Oesterreichisches Postsparkasse are valid documents for drawing money in ALL post offices in Yugoslavia;
- Eurocheques and postal guarantee cheques (V-14) can also be cashed in all post offices in Yugoslavia, on a free of charge basis;
- within 24 hours money orders from abroad reach any address in

Yugoslavia if sent by international cable money order;

- international telex money orders are also a safe fast and farless expensive way of sending money than international cable money orders;
- by international postal order the money from abroad reaches any address in Yugoslavia within 5 to 7 days;
- persons employed in the United Kingdom, Sweden, Norway and Denmark, when sending money orders to Yugoslavia, may use the Service Postal Cheques to Order (V-13), for which SUMS ARE NOT LIMITED.

POŠTANSKA ŠTEDIONICA